

MEMURLARIN VE KAMU İŞÇİLERİNİN BİRLİĞİ SAĞLANACAK MI?

14 Temmuz 2025

Yıldırım Koç

Tarihimizde memurların, sözleşmeli personelin ve işçilerin ortak çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla gerçekleştirdikleri en kapsamlı ve önemli birliktelik, 14 Temmuz 1999 günü oluşturulan Emek Platformu'ydu. Emek Platformu'nda Türk-İş, Hak-İş, DİSK, Türkiye Kamu-Sen, KESK ve Memur-Sen'in yanı sıra meslek örgütleri ve üç emekli derneği de vardı. Emek Platformu, 24 Temmuz 1999 günü Ankara'da Kızılay Meydanı'nda gerçekleştirdiği "basın toplantısı" ve ardından gelen eylemler sayesinde, TBMM genel kurulunda görüşülmekte olan "mezarda emeklilik yasa tasarısı"nın görüşmelerinin dondurulmasını sağlamıştı.

1999 yılının öncelikli sorunu sosyal güvenlik reformu ve memurlara verilmesi öngörülen düşük oranlı zamdı.

Günümüzdeyse, hem TÜİK'in gerçekliği yansıtmayan TÜFE'si aracılığıyla işçilerin, memurların ve emeklilerin gerçek gelirlerinin düşürülmesi, gelir vergisi dilimlerindeki düzenlemeler nedeniyle ücretlilerin giderek daha fazla gelir vergisi ödemesi ve dolaylı vergilerin oranlarının artırılması, en önemli sorunlardır. Devlet bütçesindeki olumsuzluklar nedeniyle kamu kesimi işçilerine önerilen çok düşük oranlı zamlar, memurlara ve sözleşmeli personele Ağustos ayında önerilecek zam oranlarının da habercisidir.

600 bin kamu işçisine önerilen zamlar, işçileri yoksullaştırmanın aracıdır ve özel sektörün toplu sözleşmelerde izleyeceği politikanın biçimlenmesine katkıda bulunmaktadır.

Memurların sözleşme görüşmeleri de Ağustos ayının ilk işgünü başlayacak. Merkezi yönetim bütçesinde yaşanan büyük açıklar, aynı tavrın gündemde olacağını gösteriyor.

Türkiye'de günümüzde 3,5 milyon memur ve 424 bin sözleşmeli personel var. Bu kişilerin 2,3 milyonu sendikalara üye.

Temmuz ayında yayımlanan verilere göre, Memur-Sen 1 milyon 79 bin kamu çalışanını temsil ediyor. Türkiye Kamu-Sen 560 bin kişiyi, üçüncü sıraya yerleşen Birleşik Kamu-İş de 189 bin kişi adına yetkili. KESK bu yıl 166 bin üyeye dördüncü sıraya düştü ve toplu görüşmelere katılma hakkını yitirdi.

Bu dört örgütün yanı sıra, kamu çalışanları sendikaları konfederasyonlarının sayısı iyice arttı. Mühendis Tek-Sen, Birlik-Sen, Kamu Birliği, Hür-Sen, Tüm Kamu-Sen, Yurt-Sen, Mil-Sen, Şehit Gazi-Sen, Anadolu-Sen, Tüm Memur-Sen, Çalışan-Sen, Hak-Sen ve BASK konfederasyonları da var. Ancak bunların kamu çalışanları kitlesi üzerinde önemli bir etkisinden söz edilemez.

Memurlar ve sözleşmeli personel de hayatlarını işgüçlerini satarak elde ettikleri aylıkla kazanan insanlardır; işçi sınıfının parçasıdır. Ancak, burada özetlenemeyecek çeşitli nedenlere bağlı olarak, Türkiye'de işçiler ve memurlar birlikte örgütlenme geleneği yaratamadılar. 1993 yılında Çalışanların Ortak Sesi Demokrasi Platformu ve 1999 yılında Emek Platformu içinde bir işbirliği gelişti; ancak bu da kalıcı olmadı.

Halbuki Türkiye'nin onayladığı ve Anayasanın emredici düzenlemesiyle doğrudan uygulanırlık kazandırdığı ILO Sözleşmelerine göre, işçiler ve memurlar aynı sendikada örgütlenebilir. Ancak nedense buna ne işçi sendikaları yanaştı, ne de kamu çalışanları sendikaları. Galiba en büyük öğretmen olan hayat bu birlikteliği zorlamadıkça, böylesine

bir ilişki gelişmeyeceğe benziyor. Halbuki, eskiden kamu işçileriyle memurlar arasında örgün eğitim düzeyi farkı varken, günümüzde bu fark iyice azaldı. Ortak çıkarlar, işçi sınıfının bu iki kesiminin birlikte örgütlenmesini ve haklarını koruma ve geliştirme mücadelesine birlikte katılmalarını zorunlu kılıyor.

Ekonomik krizin giderek daha da derinleştiği ve işçilerle memurları aynı dönemde hızlı bir biçimde yoksullaştırdığı koşullarda, keşke geçmişin Emek Platformu benzeri işbirlikleri yeniden gündeme gelse.